Benátčan
(VENECIÁN.)

Historicko-romantický obraz

— od —

Karla Herbie.

Z nemčiny se 2. 8. 1878.

Oddíl prvý.

(Pokračování.)

1.

Vše se tálilo z teplého vzduchu nočního, vlny zkvělo se bohatství, lesk, nádhera, neboť opak obnožený lid zaplaveného nobile neb oblek žebráky, jen stínka se jevil.

Bylo již po půlnoci; z majáků zářil se smolní ohňové, právě zavzněl z kláštera kapucínského pronikavý zvonček první hory — v tom strašně zavrčel rychlý záhlesk jako denním světlem modře a žlutě po nebi i po vodách, hrozná rána jako z tisíců děl následovala, a na to hromy podobné zahřmění, až se země zatřásla, zvony zahučely, náměstí Markovo se svými stavními jakoby se houpalo, kanály zazvlnily a břehy své jakoby přeskočiti chtěly.

Vzhůru do nebe vystoupila z okolí arsenálu hrozná široká záře, mlíkem se však opět ztratila, věže a stavení zarachotily a s třeskem se na hromadu řítily; bylot, jakoby mocné zemětřesení prastaré ostrovy s lagunami roztrhlo, a jaříci moře mohútnou Venecii i s věžmi a tisícerými paláci jejími pohltiti chtělo.

Němá, bezhlasná hrůza položila se na město; v prvním okamžení byl každý jakoby zkamenělý, krev jakoby stydla, každé oko oslnulo, všechen dech se zastavil. S věže sv. Marka zahučela trottiera táhlými hlasy na poplach. Nad arsenálem, u prostřed černého, jako tmavá zeď vypadajícího kouře, zhaly se tři ohnivé sloupy s rychlostí větru, ustavičný třesk provázel je rostoucí.

"Hoří!!!" zahřímalo z hrdel tisícerých. "Vojna! Turci!" křičeli opět jiní, a do polekaných davů lidstva vešel nyní život; nobili odkvapili do zbraně volajíce; k arsenálu odvalilo se množství; přes omdlelé ženy a děti pádila bez ušetření noha zástupů. Mnozí jsou v úzké ulici "Merciera" zamačkáni a pošlapáni, spěchem spadli mnozí z gondolí a volali z kanálův o pomoc; několik dřevěných mostů u S. Maria Formosa prolomilo se pod davem, a křik o pomoc prosících a topících se vycházel z hlubokých průplavů; gondole, batelli, peottiny a jiné lodi i loďky spěchaly, litaly téměř, kolem do sebe vrážejíce; kněží kázali soudný den, a v skutku se rovnal obraz oné noci scéně z tohoto dne hrůzyplného. Do radních síní přiběhli pánové skoro bez sebe, rady si nevědouce. Náměstí Markovo bylo brzy jako po vymření. Jen u prostřed stála jediná lidská postava, velikán v širokém černém plášti, s podivnou na hlavě ozdobou. Když tu nyní nastalo ticho, a jen zdaleka hučení hrůzy zaznívalo, zachechtal se hlasitě onen muž, a ozvěna mezi domy odpověděla. Pak, zahvízdnuv třikráte do noci, stanul několik minut bez pohnutí, a odešel konečně po náměstí s oděvem ve větru vlajícím. Žena jedna, probudivši se ze mdloby, v nížto byla na dlaždě v arkádech ležela, viděla onoho strašného a udala později, že to byl zlý duch.

Konečně po půlhodině seznala se příčina strašného neštěstí. Arsenálská prachárna totiž se byla zňala a vylítla do povětří, celá polovice arsenálu stála v ohni, čtyry galéry byly chytily a plynuly po vodě, až se na nich sudy s prachem zňaly a lodě do povětří vyhodily. Tři kostely i s věžmi byly se sřítily, i vzdálený panenský klášter "delle Virgini" hořel, též jeho byla se nahnula k jedné straně, zvony úpěly o pomoc temným nočním.

Jeden z nejprvnějších na místě hrůzy byl mladý šlechtic Antonio Quirini, syn proveditora Quirini-ho. Tento dvacetiletý, rekovný, vanilý jinoch razil si množstvím lidu jako lev. Již byli i lodníci z zachovaných galér po ruce, část vojska zemského, dělníci arsenálští, i chrabří gondolieři. Co už v ohni stálo, muselo se divokému živlu zanechati, bylo jen tomu hleděti, aby se střechy oddaly a požár tak zastavil. Quirini lude řídil; on byl s vodou první s řebříku; jakmile jedno křídlo spáleno bylo, pospíšil se zástup dělnictva zadní části na pomoc. Tu ho potkal Manfrone Bragadini, divoký syn nejbohatšího nobile, mladík vysoké postavy, vzácné divého. Vyhlížel zdlouhavě, v obličeji bledý jako smrt; černé, dlouhé vlasy měl smuchané — klobouk ztratil.

Když hrdě okolo Antonia kráčel, jehožto dobře znal, zazněl právě silněji a prostranněji zvonek na panenském klášteře.

Divokým smíchem zahulákal Manfrone: "Panenku se zde bříti horko."

"Manfrone!" zvolal za ním Antonio, tato slova uslyšev, "zanechte nestydných žertův a raději nám po lidku pomozte hájit. Přidejte se k nám; napřed už jest ohněno."

"Aj, vyť umíte porouhat," odpověděl Manfrone jedovatě; "jen díky vám sobě povelte, milý panáčku. Já činím co se mi líbí, a mějte se proto lo chci, a teď se mějte vám."

"Však mi za toto ještě odpovíte!" zahrozil Antonio a spěchal dále, v tom však pachtil se okolo se zástupem svých sluhů bohatý Contarini, benátský nejvážnější šlechtic a rada v signorii, s hlasitým úzkostným křikem volajíc "Vysvoboďte mou dceru! vysvoboďte Marinu — ona shoří v klášteře delle Virgine!"

Sotva že byl Antonio zvolání toto uslyšel, a ve stísněné, strachem zděšené postavě Contariniho poznal, zavolal ihned na přítele svého Bragadina: "Francesco, veď ty zástup do hořící zadní části, já Contarini-mu dceru vysvobodím." Přidav se k zástupům, předehnal je divým během.

I Manfrone, zdálo se, že se jinak rozmyslil, uslyšev o dceři Contarini-ho. Vrhl se postranní uličkou dolů, vskočil do nejbližší gondole, vytasil na veslaře dýku a poručil mu, aby veslovat ke klášteru. U "la Celestina" však nastala tlačenice pro množství sedících se lodí; Manfrone klel, zuřil, skákal s lodě na loď, až se k štíhlé vodě dostal a byl na blízku před pozadím kláštera.

Zatím byl na místě před klášterem Quirini již přiběhl. Zde shledal množství ve zmatku se kolísající, mezi sebou se matoucí, zdržující, bez smyslů sem tam běhající, úsilně hulákající a soucit svůj tu klením, tu vyzýváním svatých projevující.

Kostel stál v ohni, věž hrozila v pravo každou chvíli sesutím; oheň již byl křídlo klášterní ku kostelu přistavěné uchvátil. Brána i schody byly v ohni, nad nimi byla pukla zeď, a ze zamřížených oken u křížové chodby vyšlehovaly plameny až po střechu, krov podžírající. Malé postranní dvéře klášterní, od mnoha let již nepotřebované, byly zavřeny a těžkými zámky opatřeny. Darmo voláno na jeptišky, s mřížových oken druhého poschodí o pomoc volající, aby shodily dolů klíče; ale buď že je nemohly nalézti, aneb pannám úzkost smysly pobrala — neučinily toho. V prvním poschodí již okna praskala a tabule padaly s cinkotem dolů; za nimi se valil hustý dým, proraziv si tudy cestu.

Tak stály věci, když Contarini za Quirinim o pomoc volaje přikvapil. Kmet tento, vida nebezpečenství tak hrozné a pomoc jak se zdálo nemožnou, rval si zoufáním své stříbrné šediny, sliboval tomu, kdoby dceru jeho vysvobodil, všecko své bohatství, a upadl konečně silou své bolesti a strašnou běznadějností přemožen do tuhé mdloby.

Quirini, odevzdav ho jeho lidem, přehlédl mžikem celý stav nebezpečenství, vběhl pak do hustého, nečinného zástupu, dal řebřík přinésti a k jednomu oknu u druhého poschodí přistaviti, vytrhl jednomu z přistojících sekeru z ruky a pobídnuv ještě muže ostatní, aby si opatřili páky a dvéře postranní vypáčili, vyšvihnul se jako blesk vzhůru po řebříku a počal sekerou mocně do zdi tlouci, aby mříž vypáčil. Hluboko se zarývala sekera a musel veliké kusy kamenů zodrážeti, než se mříž jen zaviklala. Jinoch, oknem podav sekeru jeptiškám, rukama lomícím a modlícím se v smrtelných úzkostech, na všechen ohled zapomínajícím, sebe odstrkujícím ano i na sebe vystupujícím, počal nyní třásti mocnou pažlí železnými pruty; muselť všeho zoufanlivého namáhání svého užíti. Konečně vylítl jeden kámen, za ním oviklaná mříž; ale jinoch uživ k tomu všech svých sil, ztratil rovnováhu a zvrátil se nazpět s řebříku, již se vznášel bez podpory mezi nebem a zemí ve značné výšce; zděšený výkřik ozval se zástupem, němě až posud činu smělého hajitele se divícím — to propadlo Contariniho se mdlob; první jeho pohled byl na padajícího Antonia, ale nebeští andělé bdělí nad ním; nemohli spadnouti s na tvrdé dlažbě se rozsítiti. Již padaje pustil mříž s nevědomí ducha přítomnosti, zachytil se levicí po straně řebříku, který se více pomekl, ale přec jednou hotoví vidět v okně se opět stanul; i vylezlouť se hbitě a obratně po pěti strmých hřebech zase vzhůru, upevnil řebřík, vzdálil jeptišky od okna, a pak pomohl první, potom druhé a třetí dolů; nepovážlivě se tlačící zadržoval, poněvadž by se pod nimi řebřík snadno byl zlomiti mohl, a to tak dlouho, dokud prvnější nebyly dole, i vysvobodil tak jednu po druhé všech čtyřicet jeptišek, co zatím zlá horký dým se valil a těžká vedro ho div nestrávilo. Až když na poslední došlo, pronikl ho pomýšlení na dceru Contariniho, neboť v době osvobození myslil jen na ty, jež právě osvobozoval. Marina nebyla mezi jeptiškami co klášterní chovanka, nemoulať oděv Augustiniánek.

"Kde je Marina?" zeptal se poslední jeptišky. Tato, podpírajíc abatyši před ní po řebříku sestupující, nedala mu odpovědi.

"Kde je Marina?" zahřměl jako v zoufání, vyběhl do křížové chodby, zodemykal dvéře několika cell, jiné nohou rozrážel, lital nahoru i dolů — pod ním pálila již podlaha, stropy praskaly — i vrhl se, jakoby tajným pudem hnán do postranní kaple v křížové chodbě vedlé refektorium; tu ležela před obrazem Madonny, pod nimžto jasné lampy hořely, na stupních v sněhobílém rouše nočním s rozpuštěnými, tmavočernými vlasy, ve mdlobách ženská postava. Volání jeho neprobudilo ji ze mdlob; jako kararský mramor byl andělský její obličej bílý, dlouhé, stínné obočí zavřeno jako v smrtném spánku, jen srdce bilo smrtelným strachem pod mladistvě se rozvíjejícími hádry. I uchopil rytíř dívku, obejmul ji a pádil s ní nazpět sněmi k otevřenému oknu.

Zatím se bylo podařilo těm, co dole stáli, po nesmírném se namáhání vypáčiti vrata. Zavrávorali však nazpět před vyvalujícím se tudy horkým dýmem. Quirini stál nyní s mileným břemenem svým u okna; zde však vyšlehoval již plamen vzhůru, řebřík hořel. I volal dolů o jiný, nenašel se však žádný té délky. Jako bez smyslů běhal zástup semotam; jedni chtěli běžeti pro řebříky, druzí křičeli, že vrata již jsou vypáčena. Bez pomoci stál tu nyní Antonio. Kde najíti schody?! Jak se dostati dolů hořícím dolejším poschodím?! I odevzdal se do vůle milosrdného Boha. Ve starý oltářní obraz, který tu na zemi svinut ležel, zaobalil Marinu, vzal ji do náručí a pustil se na zdařbůh po schodech, jež byl v hrnoucím se dýmu sotva rozeznal; nyní stál v prvním poschodí nad hořícím poschodím, plameny vyšlehovaly proti němu, horko kůži a vlasy mu připalující táhlo mu naproti, rozmnožované průvanem, otevřením brány učiněným. — Tu se zastavil na okamžení v zoufání duše své.

"Svatý Bože," modlil se v duchu, "nyní pomoz Ty!" a v tomtéž okamžení zatřáslo a rozstoupilo se pod ním podhořelé trámoví, prolomilo se s rachotem z tisíc plamenův vyšlehlo vzhůru; on sklesl na kolena, hořící trám spadl mu po pravé rameno, on ale zoufale poslední sílu sebrav, vztýčil se a vrhnul do plamenů vpřed, a stál — před otevřenou branou.

Divoký jásot zavzněl do kola; on pak se potácel obklopujícím ho davem tam, kde Contarini ležel; beze smyslův a ducha, bez vlády a vědomí položil zachovanou s obrazem oltářním otci k nohám. Na radostný výkřik kmetův otevřela oči a vrhla se otci na prsa, jehožto nesmírná radost šílenosti se podobala. První jeho slovo, když byla prsa jeho souvislých zvuků zase mocna, bylo: "Marino!" druhé pak: "Quirini, poklady mé jsou všecky tvoje!"

Touž dobou, když Antonio vysvobozenou Marinu zástupem lidstva nesl, přibyl i Manfrone. Divoce prorazil si cestu k onomu skupení.

"Díky sv. Marku!" zvolal ochotně a podal Contarinimu ruku na podporu; "dovolte, ať signorinu na rukou do nejbližší gondole donesu."

Tato slova probudila Quiriniho z omdlení jeho, mrštiv okem na Manfronoho, zvolal rychle: "I k tomu přicházíte pozdě, signor Manfrone: pro tu službu byl jsem já zde dříve." I posadivši Marinu do náručí, síly ať na smrt mého zemdlené; vůle mu však dodala posily, a on odnášel dívku již sice bdělou, ale šálu svých úplně vlády pouhé neschopnou.

Manfrone ale prohodil, na černý popálený oděv Antoniův poměšně ukazuje: "Myslel jsem jen pro vůl krásný oblek, pane rytíři, abyste se donné obtěžkou zlatkou nesprotivil."

"Nyní na oblek hleděti může jen podlec," odpověděl Antonio s pohodlí hlavou. Kráčel dále; sněhobílá žena dívino spočívalo na jeho černé opálené tváři, a zlatká tato blízkost mu dodávala síly. Za ním a kolem něho plenili zástupové nevázanou radostí: "Bravo Quirini! — Viva Quirini! — Sláva Contarinimu! — Třikrát sláva Antonio Quirinimu!" Pak: "Hodný to chlapík!" bylo slyšeti mezi tím; "má smělosti za lva — toho by nikdo jiný nedokázal — kdo může to také smrti zapřáti."

Manfrone zůstal sám, neboť lid se byl po náhvědí rozběhl; oko jeho se divě kouleto, skřípal zuby, a když se nyní za ním kostelní vůl s třeskem jako ze sta pekelných jiscí zaječe zatřásla, až se země zatřásla a dlažba pukla, divoce se k nebi zachechtal. Tu se za ním objevila stralidelná ona postava z náměstí sv. Marka v černém taláru. Zaklepajíc mu na rameno, pravila dutým, cizozvučným hlasem: "Dobrý večer, příteli." Manfrone se zachvěl; poznav ale pozdravujícího, uchopil ho za ruku a odešel s ním k arsenálu, kdežto zatím oheň byl uhašen a jen několik sloupův ohnivého kouře značilo místo neštěstí.

Antonio byl Marinu do gondole donesl, tu spočinula v otcově lůně. On pak s sebou vrhl do jiné lodě a zašeptal plavci: "Domů!" nadcházely opustily a stav smrti podobný následoval, on to cítil a sklesl na zemi v komnatě lodní — dva sprostí Benátčané vskočili zároveň s ním do gondole, aby mu byli podporou. Polomrtev jest domů doněšen.

Ještě se Benátky z úděsu nočního nebyly vzpamatovaly, ještě běhal lid, šlechta i vojsko pomateně a vyděšeně po ulicích, když tu růžové, mírolibé jitro již vzešlo, obrazy hrůzy v jiném světle ukazujíc. — Klášter delle Virgine byl shořel celý; zdi se rozpadly. Obraz Madonny, do něhož byl Antonio Marinu obalil, zůstavši bez porušení, jest nyní vedením několika kněží a zachráněných panen a nesčíslným davem lidstva provázen, co zázračný při odříkávání Marianských litanií skoro v procesí do blízkého kostela sv. Daniele přes malý kanál přenešen a tam u modlení a kázání odpůstkův vystaven.

4.

Jako první okamžení hrůzy zbavuje smyslův, a neštěstí v celé své míře teprv chladným rozumem může rozváženo býti; jako první se objevení hrůzy zmatek přivodí, zmizení její však rozum stonásobně vrací: tak pochopily hrozné své neštěstí teprv druhého dne, a zděsily se z něho. Několik tisíc centů prachu, větší díl vojenských i námořnických zásob, nesmírné sklady špíže — vše se stalo obětí onoho výbuchu — cena povšechné škody převyšovala půl třetího tisíce milionů piastrů.

Těžká tato rána dala, jak již podotknuto, rychlejšího zdaru válečným přípravám sultanovým. Osobně prohlížel Cařihradský arsenál, řídil výpravu loďstva, kteréž mělo vojska v malé Asii již sebraná převážeti, a velkovezír dal poslanci republiky, který se vždy bailo nazýval, bez obalu na jevo, jaké zámysly císař chová o Cypru, bohatém to ostrově republice patřícím.

A tak vycházel z dálky od moře di Marmora temný, bouří obtěžkaný mrak, až pomalu, přec jistě po své dráze nad ostrov, kterýžto se byl sotva z přestálého leknutí zotavil, sotva polovičně na hroznou ztrátu byl zapomenul. V devadesáti výpravných, ozbrojených galérách spočívala veškerá naděje, kdyby mělo na hájení se dojíti; neboť zjevných kroků Benátky začíti nesměly; muselyť, aby snad bezdůvodně se obávajíc mocného nepřítele na se nepopudily, pokojně jeho vyzvání, aneb, co tehdáž jedno bylo, veřejný jeho útok očekávati.

Takto se dály věci Benátské krátce po ohni. Antonio Quirini ležel v smrtelné nemoci. Ve všech svých zmítaných snech viděl a znal jediný toliko obraz. Již první noci, kdežto snídaně fysické síla a hrozné spálentiny po těle ducha nadvládati nechaly, s dílem takto obrazotvornost rozmnožujíce, k divé obrazné honbě popuzovaly, zachvívaly se horečné jeho rty stokrát zvukem: Marina! a k vlažným těmto zvukům jen někdy se připojilo s jakousi zlostí s temnou zlobou vyřknuté jmeno: Manfrone! Věrný mladosti jeho přítel Bragadino bdělý u něho, naslouchal jeho snům, ostříhal jeho spánek, podával mu léky a jevil pečlivost svou se vší tou láskou, jakouž po mnohá již léta měl k příteli svému.

Dvakrát za den přicházel lékař, muž pedant, opatřený vědou tenkrát již daleko postoupilou, ale i rozvláčností, jakéž byl za onoho věku přivykl. Vážně vkročil do nemocnice, v cudní části budovy se nacházející, okna majíc nad lagunou, tmavým kanálem. Pohlížel ve svém dlouhém, černém, k talaru podobném oděvu; biret, rovněž černý, zastiňoval jeho zamračený, vrásovitý obličej; na nohou měl dlouhé, loďkám podobné střevíce, v nichžto se drobným, zdlouhavým krokem neustále přes mramorovou podlahu koupal; v ruce nosíval vždy krátkou hůlku, jako tenkráte lékaři vůbec, aby se těch, kdož horečkou nebo morem nakaleni byli, rukou dotýkati nemusili.

Pokaždé musel Bragadino poslechnouti výklad o důležitosti léčitelství, jejž pan lékař předesílal, potom teprv specialně po dlouhých oklikách k přítomné nemoci přecházívaje; dále vychvaloval mu novější vynálezy v léčitelství; napotom uváděl důvody, proč toho a toho prostředku, až výteční lékařové před ním jej schvalovali, u přítomného pacienta nepoužívá; proč kafru, jejž on sám byl dříve za povšechný prostředek pokládal a vždy předpisoval, zde neužívá; jak dle jeho přesvědčení nově vynalezená chinová kůra sice paliativně účinkujícím prostředkem jest, v následcích svých ale trávicím jedem bývá, a že přítomný pacient se musí obzvláštně všemi silně účinkujícími léky ušetřiti. Z toho teprv přicházíval na otázku, jak se nyní nemocný má, krčil ramenama a zatěšil vždy nadějí, a konečně ustanovív další se chování, nařizoval pokaždé s úzkostlivou povážlivostí, aby se jen k zachování jeho předpisů co nejbedlivěji hledělo, a poroučel se po dlouhé hodině s ujišťováním, že odpoledne neb zítra zas přijde. Ve dveřích se ještě jednou zastavil, vrátil se několik kroků, aby strážci a přítomným služebníkům nařídil, že mají všecko jak poručil zevrubně zachovávati, na vše, co se stane, bedlivý pozor dávati, aby mu, až zas přijde, o všem tom úpinou zprávu dáti mohli. Konečně odešel. Pan doktor S. Astolfo Vermicelli byl jeden z nejvyhlášenějších lékařů benátských, lékař podle rázu věku svého, šarlatán, pedant, ale rozhlášený za divotvorce. Byltě trapil nemocných, neobratný ve svém počínání, neuměje se nikde rychle a pevně rozhodnouti, tak se stalo, že zdraví v takovéto správě jen pomalu se Antoniovi vracelo, a nemoc jeho byla by se ještě na dlouho táhla, kdyby jinocha silná přirozenost nebyla sobě pomáhajíc červa nemoci usmrtila a tělesní jeho síly k zotavení přivedla.

Dva dni po zachování Mariny a onemocnění Antonia přišli k tomuto sluhové Contariniho, nesouce koše, nádoby, krabice, a v nich klénoty, pruty zlata, ražené peníze, koření levantské a vše, co za onoho času drahocenným sloulo, co bohatý Benátčanův obchod z nejvzdálenějších zemí mezi lagunami nahromadil, v čemž obchod vedl se všemi národy po celé Evropě.

Zdálo se, že starý Contarini hodlá splniti slib, jejž byl za okamžení největší tísně v nejprudčí vášnivosti učinil. Po své ctižádosti musel slovu dostáti. Z prastarého rodu Contarini pocházeje, byl pravnuk onoho Leonarda Contariniho, jehožto dcera se s královskou nádherou a věnem celého vojvodství zasnoubila roku 1440 se synem vojvody Foscariniho. Ještě po ten čas mluvili Benátčané jako o báječné velikoleposti o jejím svatebním průvodu a čestí stech překrásných komonů při tom figurujících; bylot to cos neslýchaného v dobách pozdějších, a sice již v polovici šestnáctého století, kdežto Benátčané za povoz jen gondoli užívali, a pouze páni se signorie k shromáždění svým při zvuku trottieri na mezích jezdívali. Hrdý potomek z rodu takového, mezi předky svými i několik vojvod počítajíc, snažil se nest se po celý svůj život neunavenně po tom, co bylo nejvyššího. Posléz bylo už na tom, že se měl státi dožem, a vstoupil jen Petru Loredanovi z rodu Quirini. Dříve byl vkusem jednoho oddělení jedatva na moři Sinčm pod správou Onofreje Doria proti loďstvu Barbarossy, a dosáhl slávy. Neunavený však i ohnivý duch, ve stavu tomto žijíc, měl posmrtnou dráhu svou plnou znalostí všelikých i slavných bojů, teprv se smrtí za ukončenou; činnosti své až po tu dobu vyměřil sil.

Marina, jedinou dceru svou, byl po časné smrti své choti, jejížto milovaným obrazem jemu byla, dílem po zvyku oné doby, dílem proto, leby mu obříkni se s vychovávkám tvora tak něžného ve stěnách jeho jen překáželo, na opatrování a vychování jeptiškám svěřil. Tenkráte totiž musely dcery všech benátských šlechticův až do šestnáctého roku v pevném zdech klášterních trvati; pak teprv vstoupily do světa, seznámily se brzo s jeho spůsoby, snad při tom zcela zbyly se dojmů z prvních let svých, snivosti a života obrazného, k čemuž zacházení s nevěstami nebeskými zvláště napomáhalo. Do duší panen vtiskly se takovýmto vychováním: pokora, vroucnost, ohnivost v lásce a nezrušitelná věrnost, jíž i na vzdor nově zavedenému cicisbeatu v manželství zachovávaly, což se v té míře u jiných italianských žen nenacházelo.

S nevýslovnou láskou lpělo srdce otcovo na jediné dceři. Mužského dědice neměl, proto se snažil, poslední ses z rodu svého v rovné posloupnosti, aby skvělou řadu čestně ukončil a v dějinách benátských co zářící hvězda se skvěl. Marina měla jeho jmeno přenésti na příbuzného z téhož rodu, aby aspoň nevymřelo z památky historie. Láska k jedinému dítěti, čisté vyšlá ze srdce otcovského, spojila se tu se snahou duše slávychtivé. Proto snadno mu bylo rozdati veškeré bohatství své, jen když mu byla dcera zachována. Pokladů mohl co první proveditor lehce zase nabyti; ale odříci se dítěte milovaného, naděje skoro již uskutečněné, nebylo mu lze.

Antonio měl právě zase jedno světlé okamžení, když Bragadino vstoupil maje v ruce ebenovou skříni, v nížto se v rozličných přihrádkách od krále klenotův, v záři se koupajícího démantu, řadou až k sprostějším, broušené i nebroušené drahokamy nacházely.

"To ti posýlá Contarini, jak slíbil," pravil Bragadino, drže před ním otevřenou skříni, z níž mu lesk klénotů naproti zářil; zároveň okázal na otevřený druhý pokoj, v němžto na mramorové tabuli ostatní poklady v nádobách a koších nahromaděny byly.

Antonio pozdvihl hlavu — oko jeho jaksi s nevolí za okamžik na pokladech spočinulo, i pravil skoro rozhorleně: "Pryč, pryč s tím! Polil to nazpět všecko, a vzkaž proveditorovi," připojil tišším hlasem, "já že si jen jeden, ze všech nejkrásnější démant vyvolím, a sám že si proň přijdu."

Skloniv hlavu zavřel oči, jakoby se v milý sen byl pohřížil. Bragadino odeslal sluhy s odpovědí nazpět, posadil se u přítelova lože a pozoroval s láskou i bolestným soucitem bledý jeho obličej. Záře večerních červánkův, od západu kanálu padající, svítila vlídně i do nemocnice, z temna růžové šero činíc. — Antonio tiše ležel — zdálo se, že dříme; v Bragadinově mysli objevil se podivný nepokoj a napnutí, když nyní zvony zazněly na klekání.

Jediného starého sluhu, který co spolustrážce v komnatě byl, odeslal s nařízením, aby mu přinesl klíč od malých vrat do kanálu vedoucích, a pak aby se vzdálil.

Sluha učinil, jak mu nařízeno. Bragadino jen nyní o samotě s nemocným přítelem, nahnul se k němu, jakoby dech jeho pozoroval; pak tiše přistoupil k zrcadlovým oknům, otevřel jednu páli a nepokojně ven vyhlížel. S naproti strany šuměla gondole blíže plynoucí; bílý šátek vlál z okna přes černou střechu. Bragadino zavřel v tichém spěchu okno, a odkvapil po špičkách z komnaty.

Brzo na to se vrátil, lékaře s sebou přivádě. Tento stanul jakai bojkně u dveří, načež se čerstvějším a rychlejším krokem než obyčejně k lůžku přiblížil. Zde se posadil.

Antoniovy rty se pohybovaly; měl sice oči zavřené, ale zdálo se, že nespí. Bragadino se k němu naklonil a zavolal ho jmenem — on pokynul hlavou a vstal tich jako dřív.

Ta vypravil lékař malou, květobílou ruku ze širokého rukávu, a uchopil ruku Antoniovu. Tento tiše držel, neboť dotknutím této ruky tekl nový, teplý, blahomilý život v jeho nervy.

"Antonio!" zašeptal Bragadino, "je tu lékař." On ale tiše držel ruku jeho v ruce své.

"Já jsem ti přivedl jiného, milejšího lékaře," pokračoval přítel, "nemáš-li promluviti, můj Antonio?"

Po těchto slovech sklesl chvějící se se sedadla k lůžku, a uchoval horoucně ruku nemocného. Tímto pohnutím se však hnul jeho s hustým návlasenkem a vousy přidělanými smolí, a nad tvrdým, širokým čelem vyzářil se snědobílý obličej, kadeřemi jako noc černými obestřený. Hlasy polily ruku Antoniovu, a hrdlíčí povzlech zasmušil se ústy — Mariny.

Ona to byla — Antonio otevřel nyní oči a upřel je o klečící postavu. "Bože! co to?" zvolal s tichým podivením.

"Nelekej se," chlácholil blaženě se usmívající Bragadino, "jet to přítelkyně, která tě navštívila, aby zmírnila bolesti tvé."

V očí dívčího se Antonia plálí zrakové Marininy, do duše prosvítali tahové její zmilení. Večerní záře, zdálo se, že v soucitné radosti kanálem plane; on ji poznává, i poznával tu lásku i ten bol v drahé tváři žijící.

I zvzdychnul si zhluboka, pak zvolal s plesným výrazem všech blažených pocitů: "Marino!"

"Nemohla jsem," zašeptala tato, "tu tíseň déle snésti. Pravili mi, že se smrti zápasíte; a jakož jsem v době největšího nebezpečenství před křížem byla přisahala, budu-li vámi zachráněna, že svůj život vaší službě zasvětím, takž jsem přišla tajně — jen váš přítel věděl o příchodu mém, abych vám v oběť podala život svůj, jejž jste svého se odvážlivě zachoval. Marina vám ani slovem ještě nepoděkovala; dovolte, ať vám díky horoucí její ústa na ruku vtisknou."

Na nemocného tento výjev zázračně účinkoval. Bylo jakoby s ním světlý paprslek byl přišel, mlhavý závoj paměť jeho zahalující roztrhl, a duši jasné poznávání navrátil. Vztýčiv se na lůžku utkvěl za minutu planoucím zrakem na podivném zjevení, a pak zaplesal: "Ó anděle života mého! Ano, ty jsi to; ruka má šíji tvou objímající přesvědčuje mne, že to není žádný klamavý, zimničný sen; Marino! tys to sama. — Poznávám tebe po radostném chvění se žil mých; jeť to ono tělo, ježto jsem skrze plameny nesl, ježto žár onen tenkráte chladilo jako bílý sníh, nyní ale teplem ztuhlý můj život naplňuje. Marino! nyní jsi ty mým andělem spásy cítím, jakoby zdraví co života olej protékalo žilstvem mým, prsa má jsou uvolněna, jásal bych: Marino! až by uslyšela celá Venecie. Ó já vím, že jsi to ty, a že já, pln lásky mezi neznající, nikdy tě z objetí svého nepustím!"

I obejmul ji levicí okolo hrdla, a sklesl blahostí zemdlen zpět na lůžko. Tvář jeho zářila se zánětem blaženosti.

"Antonio," napomenul ho nyní přítel, "mírni se v rozkoši své; nemluv tak mnoho; co přes míru, mohlo by ti snadno škoditi."

"Ó mně je tak volno," odpověděl jinoch, "mně je tak blaze jako nikdy dříve. Toť teprv životem nazývám. — Dříve jsem nežil, byl jsem mrtev. Nyní, Marino, ještě jednou do hořícího kláštera, ještě jednou do ohně — a já tebe pronesu plamenem na míle, mám zase takovou sílu, ano cítím, že tisíckráte větší než ondy."

(Pokračování.)

Příbuzné neduhy.

Nervósnost a nestravitelnost v mnoha případech vespolek od sebe závisí. Chudá krev a slabost jsou přímými důsledky netrávení pokrmu. Soustava živě trpí nepomálně k původnímu zlu, nestravitelnosti, neduhu to, který bez výminky přemůže trvalé užívání Hostetterové Stomach Bitters. Když žaludek nabude síly a čilosti tímto dobrým posilovatelem, živy nabudou rovnováhy a síly, choť k jídlu a spánek opět se dostaví. Ovšem jsou případy těžké nemoci, které neztvrdí na nepravidelnosti žaludku, však shledá se, že ve většině případů, Bitters mají blahodarný účinek. Jsou nimo výborným lékem zvláště proti malarii, rematismu a dlučnosti.